

TİASAD

Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi
The Journal of Turk & Islam World Social Studies

Yıl: 5, Sayı: 18, Eylül 2018, s. 246-256

Arş.Gör. Nuray ELİK

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Türk El Sanatları Uygulama ve Araştırma Merkez
Müdürlüğü

Dr. Öğr. Üyesi, Seyhan MERCAN KALAYCI

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Bölümü Resim-İş
Eğitimi, seyhankalayci@yyu.edu.tr

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE TÜRK MİNYATÜRSANATINDA İNİVASYON VE ÖZGÜNLÜK¹

Özet

Minyatür sanatının geleneksel sanatlar içinde gün geçtikçe artan önemi aslında modern Türk resminin yöntemi ve yeniden yorumlanmasıyla daha net görülmektedir. Bu bağlamda modern Türk resminde görülen biçimsel kurgunun oluşumunda minyatür sanatının etkili olduğu söylenilebilir. Türk minyatür sanatında biçimsel kurgu aslında estetiksel bakış açısının varlığına işaret eder. Minyatür Sanatında tasvirin estetik değerlerini belirleyen faktörlerden biride algıdaki kişisel farklılaşmalar ve bilinçaltındaki görsel algılama sürecinde yaşanan bakmak ve görmek arasındaki çözümlenmelerdir. Bu bağlamda Türk minyatür sanatında bakmak ve görmek üzerine bir çözümlenmenin nasıl yapılması gerektiği genel bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışmanın kapsamında modern Türk resmine ışık tutan Türk minyatür sanatının klasik ve modern örnekleri karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır. Türk minyatür sanatının günümüze yansıyan inivasyon ve özgünlüğü tarihsel süreç ve sosyal olguların etkisinde geniş bir bakış açısıyla değerlendirilecektir.

¹ Bu çalışma ASOSCONGRESS2018 sempozyumunda sözlü olarak sunulmuş ve sempozyum bildirisi olarak yayınlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Minyatür, Sanat, İslam, Özgün, Estetik

INNOVATION AND ORIGINALITY IN THE ART OF TURKISH MINIATURE FROM PAST TO PRESENT

Abstract

The increasing importance of the art of miniature in the traditional arts is seen more clearly with the method and reinterpretation of modern Turkish painting. In this context, it can be said that the art of miniature is influential in the formation of the stylistic construct which is seen in the Turkish painting. The stylistic construct in the art of Turkish miniature actually points out that the existence of aesthetical viewpoint's existence. One of the factors, which determines aesthetic value of portrayal in the Art of Miniature, is individual differences in perception and analysis between looking and seeing in the process of visual perception under the subconscious. In this context, it emerges as a general problem that how to make an analysis on to look and to see in the art of Turkish miniature. In the scope of the study, it will be discussed comparatively that the examples of classical and modern the art of Turkish miniature which shed light on Turkish painting. The innovation and originality, which are reflected to today, of the art of

Turkish miniature will be evaluated with a wide viewpoint in the influence of historical process and social phenomena.

Keywords: Miniature, Art, Islam, Original, Aesthetic

GİRİŞ

Modern Türk resminin yöntemi ve kurgusuna yön veren etmenlerden birisi minyatür sanatıdır. Minyatür, hem Doğu hem de Batı dünyasında uzun bir tarihi olan bir sanat tarzıdır. Bununla birlikte, orijinal olarak Batı'ya doğru yol aldığı ve bir Doğu sanatı olduğunu savunanlar vardır. Doğu ve Batı minyatür sanatı çok benzerdir, ancak renk, biçim ve konu bakımından farklılıklar gözlenebilir (www.kultur.gov.) Bunu modern Türk resminin gelenekselle bağlarının koparmayacak biçimde şekillenmiş olmasından dolayı daha net görmekteyiz. Bu bağlamda modern Türk resminde görülen biçimsel kurgunun oluşumunda minyatür sanatının etkili olduğu söylenilebilir. Türk minyatür sanatında biçimsel kurgu aslında estetiksel bakış açısının varlığına işaret eder. Minyatür Sanatında tasvirin estetik değerlerini belirleyen faktörlerden biride algıdaki kişisel farklılaşmalar ve bilinçaltındaki görsel algılama sürecinde yaşanan bakmak ve görmek arasındaki çözümlenmelerdir. Bu bağlamda Türk minyatür sanatında bakmak ve görmek üzerine bir çözümlenmenin nasıl yapılması gerektiği genel bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. İslam'da minyatür sanatı resim yasağı sorunu bağlamında biçimlendirilmiştir. Aynı zamanda minyatür sanatının kitap resmi olduğu tanımlamaları da bu etkiyle oluşmuştur. Osmanlı minyatürünün kitap resmi bağlamında incelenmesinin bir başka nedeni ise tarihsel

TİDSAD

belge niteliğine sahip olmasıdır. Fakat minyatür sanatında sadece belirli konuların resmedilmesi, tasvirin oluşumunda minyatür sanatçısına özgünlük ve kurgu bağlamında sıkıntı yaratabilir. Belli kalıpların dışına çıkmadan yapılan tasvirler daha önce yapılan çalışmaların tekrarı olarak nitelendirilebilir. Ama Türk minyatür sanatı günümüzde geleneksel bağlarını koparmayacak biçimde gelişen dünyaya ayak uydurmaya çalışmaktadır.

Bu çalışmalar neticesinde minyatürün, resim sanatında bir akım olduğunu ve modern sanata öncülük ettiğini görmezden gelmemeliyiz. Minyatür tasvirini oluşturan nakkaş için dünyayı algılama biçimi önemlidir. Çünkü minyatür sanatı kitap resminden öte bilinçli estetikdir

Böylelikle minyatür sanatı, kitap resmi olarak değerlendirme yapılmasından ziyade biçim ve kurgu özellikleri bağlamında tanımlanmalıdır. Ancak minyatür sanatı ve İslam sanatı hakkındaki genel tanımlamaların ve sınıflandırmaların din adamları veya sanat tarihçiler tarafından yapılmış olması bu tanımlamaları geçerli kılmaktadır. Tasvir yasağı konusu, İslam sanatının oluşumu hakkında ileri sürülen görüşlerin merkezinde yer almaktadır (Konak, 2013).

Genel olarak yapılan tanımlamalar ve değerlendirmeler minyatür sanatını İslâm dininin etkisinde, tasvir yasağına bağlı olarak gelişen sanat olarak yapmıştır. “*Osmanlı resim sanatı, esas olarak İslam dünyasının görsel geleneğine bağlıdır. Bu dünyada gelişmiş, serpilmiş, çeşitlenmiş kitap resminin temel anlatım dilinin ilkelerini izler. Öte yandan, bu ilkeler Osmanlı beğenisine uyarlanmış, imparatorluğun geniş coğrafyasının ve komşularının dünyayı resimlerle temsil etme biçimlerinden beslenerek, Osmanlı sarayının kendine özgü çoğulculuğuyla koşut bir biçimde özgün bir resim dili yaratılmıştır*” (Bağcı ve diğ., 2006). Aynı zamanda yıllarca minyatür sanatında perspektif olmadığı gerekçesiyle Batı resim sanatını ondan üstün görülmeye çalışılmıştır. Aslında minyatür sanatının bilinçli bir soyutlama yöntemi olduğunu düşündüğümüz takdirde batı resminden farklı olarak zor kendine has bir kurgusu olduğunu da söyleyebiliriz. Bu kurgu tasviri yapan sanatçının çok iyi gözlem ve yerleştirme düzeniyle karşımıza çıkar. Nakkaşın tasviri oluşturma sürecindeki ana fikri ve hiyerarşik sıralaması düzenleme sürecinde etkili olan etmenlerdendir. Bu düzenleme gözün odak noktası baz alarak yapılırken bir film sahnesini yansıtabilecek kadar heyecan vericidir.

Selçuklu Türkleri, XII. yüzyılda Türkistan, İran, Mezopotamya ve Anadolu'yu kapsayan geniş imparatorluklarında Bağdat'ta ilk minyatür okulunu kurmuştur. Bu okul XIV. yüzyıla kadar devam etmiş, ancak en önemli eserler ve örnekler XII. yüzyıla aitken perspektif düzenlemenin izlerine rastlanır (www.turkishculture.org). XVII. yüzyılda İran'da İsfahan Okulu Safevî minyatürlerinde ve yine XVII. yüzyılda Hindistan'da Cihangir Şah dönemi Bâbüfî minyatürlerinde perspektif düzenlemelerin olduğu görülmektedir. İran ve Türk resminin özelliklerine baktığımızda ince renk kullanımı, karmaşık kaya desenleri, romantikleştirilmiş manzaralar, insanların ve çadırların gelişigüzel görünümü bu kurgusal düzenlemenin etkileşimine işaret eder (<https://www.bl.uk/ebj>). Türk resminin İran ve Hindistan'la çağdaş olmasının yanı sıra, hemen hemen her yönden, farklı kıyafet ve başlık biçimleriyle ve figürlerin daha resmi olarak sunulmasıyla değil, aynı zamanda daha sadeleşmiş ve zaman içinde anıtsallaştırılmış olmasıyla ayırt edilebilir. Ağaçlar, manzaralar ve mimari biçimlerin bu farklılaşmanın göstergeleridir (www.metmuseum.org/art/). Ayrıca Türk minyatür sanatında baktığımızda ise perspektif yoktur ya da perspektif oluşturulacak yetiye sahip sanatçının

TİDSAD

olmadığı düşüncesinin tamamen yersiz olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü Türk minyatür sanatındaki kuş bakışı görünüm bir estetik düşüncenin varlığı ile kurgulanarak oluşmuştur. Bu estetik düşünce, bütünlük içinde oluşturulan düzenlemenin detaylı bir gözlem ile gerçekleşmesiyle yapılmıştır. Minyatür sanatındaki bu düzenleme sanatçı için, bir konunun tam ve gerçekçi olarak anlatılmasını mümkün kılarken, resmin masalsi ve doğal yönünün her zaman korunmasını sağlar. Eğer özgün bir kompozisyon oluştururken minyatürün sağlam matematiğini hâlâ anlaşılmamışsa, uygulamaya yansımaları hiç kolay olmayacaktır. Ama minyatür resimlerinin çözümlenmelerini kendi içinde yapan sanatçı için, perspektif kullanmamak yepyeni bir pencerenin açılmasıdır ki sanatsal üretim o noktadan sonra başlar. Perspektife bağlı kalmamak, bütün ayrıntıyı olduğu gibi yansıtabilme üstünlüğü sağlar. Ayrıca artık çağdaş bakış, bir objeyi olduğu gibi görmeme şeklindedir ve bu zaten minyatür sanatının biçimsel yönüdür. Ama minyatür sanatında bazı çalışmaların bilinçli olarak gizli bir perspektifle yapıldığını da görmekteyiz (Resim 1).

Resim 1. Nakkaş/Nakşi 1566-Divan-i Nadiri–Gazanfer Ağa Medresesi. (TSMK, H.889)

Minyatür sanatı duygu veya duygusal olmaktan çok düşünce yönü etkili olan, bir armoni ve uyum sanatıdır. Ağırlıklı olarak resmin yüzeyinde zarafet vardır. Bu zarafet Türk minyatür sanatında estetiksel bakış açısının sınırsız imkân ve uzanımları ile sonsuzluk düşüncesinin varlığına işaret eder. Minyatür Sanatında tasvirin estetik değerlerini belirleyen faktörlerden biride algıdaki kişisel farklılaşmalar ve bilinçaltındaki görsel algılama sürecinde yaşanan bakmak ve görmek arasındaki çözümlenmelerdir. Bu bağlamda Türk minyatür sanatında bakmak ve görmek üzerine bir çözümlenmenin nasıl yapılması gerektiği genel bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Böylece genel olarak bir değerlendirme yapacak olursak; her türlü malzemede görülmesi açısından dikkate alındığında minyatür sanatının sadece bir kitap resmi olmadığını söyleyebiliriz. Minyatür sanatı seramik yüzeylerde, deride, madende, dokumada, duvarda, vb. farklı malzemede karşımıza çıkarak çok sayıda minyatür örneklerinden oluştuğunu varsayabiliriz.

İslam dininin kabulünden önceki dönemlere ait Türk resimlerinin, İslam dininin felsefesine uygun olmasından dolayı Müslüman sanatçılar tarafından kabul gördüğünü varsayabiliriz. Fakat İslam dininin kabulünden önce oluşturulan biçimin bütünüyle kabul edilen biçim olduğunu da

söylemek pek doğru değildir. Türklerin aracılığıyla tasvirde oluşan biçimsel kurgunun, kabul edilebilirliğinin yanı sıra Türk resim sanatının temsili açısından önemli olduğunu görmekteyiz. Dolayısıyla kabul görülen biçimin İslam dinine sahip coğrafyada sanatçılar tarafından varlık göstermesi Türk sanatını değerli kılmıştır. Türklerin İslam toplumunda etkin rol üstlenmeye başlaması dönemin sanatını da İslam sanatı olarak tanınmasına vesile olmuştur. Bu bağlamda minyatür sanatı İslam sanatı olarak tanımlanmadan önce bir Türk sanatıdır ve bu nedenle tasarım biçimi açısından öncelikle Türk düşüncesi ve sanat felsefesini yansıtmaktadır. İslam dünyasındaki yaygınlaşmasıyla birlikte bu tasarım biçimi İslam toplumunun tasvirlerindeki biçimleriyle bütünleşerek İslami bir hüviyet kazanmıştır.

Resim 2. Uygur Prensi. XI.-XII. Yüzyıl. Duvar Resmi. Doğu Turkistan. Bezeklik, XIX. Mağara. 58x38 cm. Staatliche Museen Zu Berlin. Museum für Indische Kunst, III 8381.Berlin (Başkan, 2014)

VII. ve VIII. yüzyılın ortaları arasında yaklaşık yüzyıl kadar İran ve Horasan'da Klasik Part-Sasani kültürü. Kuzey Suriye ve Anadolu'da da Batı Geç-Antikitesini tanıyan hatta bu kültürlerden önemli ölçüde etkilenen erken İslam kültürü, bu kapsamda da İslam Resim sanatı, bu yıllarda arkaik kültür özelliklerini yani formasyon dönemi karakteristiklerini kazanmaya başlamıştır (Başkan, 2014; Grabar, 1988: 9; Croix ve Tansey, 1987: 261.).

Türklerde minyatür geleneğinin, Orta Asya'da Uygurlar(745-840;840-1300) döneminde ortaya çıktığı literatürde bildirilmektedir (Mahir, 2005).

Uygur duvar fresklerinden örnekler bakacak olursak İslam öncesi dönemlere ait Türk sanatındaki biçimlerin minyatür sanatının özünü oluşturduğunu görürüz (Resim 2). Bu nedenle minyatürlerde oluşturulan biçimin, İslam felsefesine uygun olarak şekillendirildiğini söylemek pek de doğru olmayabilir. Bu nedenle minyatür sanatçıları İslam da tasvir yasağına uyararak resim yapmış olsalardı öncelikle figüratif resimleri yapmamaları ve manzara ressamlığına yönelmeleri gerekirdi. Fakat minyatür sanatına baktığımızda bir manzara resmi olmaktan çok figüratif resimler olduğunu görürüz. Minyatürlerde karşılaştığımız figürlerin görünümü, tasvir yasağı tartışmaları sırasında önerilen biçim ile örtüşmemektedir (Resim 3).

TİDSAD

Resim 3. Lala Mustafa Paşa'nın Doğu Seferi'ne giderken Iznik'te denilen kasabada beylerbeylerine ziyafet vermesi. Nusretname. (TSM H1365) (Mahir, 2005).

“Osmanlı minyatürünün kendine özgü değerleri vardır. Çeşitli üslup ve kültürlerin bir bileşimi olmakla birlikte, giderek Osmanlı belirginleşmiş, bireyselleşmiş öteki üsluplardan ayrılmıştır. Şiraz, Kazvin gibi, Safevî ya da Türkmen üsluplarının yanı sıra, Bizans ve Avrupa resim üsluplarından da yararlanılmıştır. Ancak bu örnekleri öylesine özümsemiştir ki sonunda hepsinden ayrı, kendine özgü bir üslup ortaya çıkmıştır. Bu minyatürlerde güçlü bir gözlemlerle, ince ayrıntılara varıncaya kadar gerçek bir dünya yansıtılmaktadır. Özellikle binalar, kaleler, yerleşim yerleri üç boyutlu görünüşleriyle İslam resminde rastlanmayan bir gerçekliğe varmıştır (And, 2004, 134)”.

Türk minyatür sanatı, kültürler arası bir etkileşimin sonucu olarak, toplumun örf ve adetlerini, duyu ve düşünce yapılarını, içinde buldukları dönemini yansıtarak estetik beğenisiyle oluşturdukları farklı konulardan ve özgün biçimden meydana gelen belgesel niteliğinde bir sanat eseridir (Ersoy, 2006, 4).

Günümüzde Türk minyatür sanatı ‘geleneksel’ formlarına bağlı kalmasına rağmen, desen ve kurguda modernizmin etkisi görülmektedir. Geleneksel ‘Türk minyatür’ sanatının biçim anlayışını, yeniden yorumlayıp, güncelleştirip, kişisel üslup oluşmasına ön ayak olmuştur.

Ersoy’a göre; minyatür sanatı günümüzde korunmasız bireysel çalışma ürünüdür. Minyatür sanatçısı, masraflı bir sanat olan minyatürün malzemelerini kendi finanse etmelidir. Ayrıca tüm aşamalarını yalnız başına yapmak durumundadır. Çağımızın teknolojik yenilikleri sanatçılarımıza bazı kolaylıklar sağlamıştır. Kaliteli kök ve toprak boyalar ve fırçalar hazır halde bulunabilmektedir (Ersoy, 2006, 20).

Resim 4. Gülçin Anmaç, Sultan Sazlığında Flamingolar, (<http://www.ktsv.com.tr/sanatkarlar>)

Gülçin Anmaç, günümüzde minyatür sanatını gelenekten kopmadan kendi üslubuyla yeniden şekillendiren sanatçılarımızdandır. Bu minyatürde Erciyes Dağı eteklerinde bulunan Yay Gölü'nde bir arada yaşayan çeşitli göçmen kuşlardan flamingo, akbalıkcıl, su yelvesi, kaşık gaga, kirik, kepçel bulunmaktadır. Bu minyatürde pastel renklerin en güzel tonlarını kullanarak uyumlu bir görünüm yakalamıştır. Aynı zamanda geleneksel sanatımızın önemli unsurlarından biri olan belgeleyici yönünü de tasvirde kullanarak; kültürün bir parçası olan coğrafyayı ve bu coğrafyada yaşayan canlı türlerinden bazılarını resmetmiştir (Resim 4).

Ayrıca bugünkü minyatür tasvirlerde figürlerin biçimsel açıdan yeniden yorumlandığını da görmekteyiz. Böylece güncel minyatürlerin çoğunda tasvir edilen konuların ve üslupların değiştiğini de söylemek mümkündür. Bu değişikliğe ek olarak günümüz minyatürlerinde modern teknolojik araçların resmedilmesiyle güncellikten kopmadığını da söyleyebiliriz.

Geleneksel Türk minyatür sanatında konu, içerik ve ifadeyi anlatmaya çalışan kurguyu oluşturur. Dolayısıyla konu, minyatür sanatında biçimlerin yorumlanmasıdır. Biçimler ve kurguda belli kurallar vardır. Minyatür sanatında ise konu seçimini gündelik hayattan kullanan sanatçılardan birisi Özcan Özcan'dır. "Madenci" adlı eserinde hayatını sürdürebilmek için zorlu bir görevi üstlenen figürü resmeden sanatçı, günümüz minyatür sanatına konu seçiminde sınır olmadığını göstermiştir. Konunun sınırlı olması biçimi yansıtmada zorluk yaratabilir. Bu nedenle minyatürde biçimin anlaşılması açısından konu önemlidir. Konuya odaklanmak, biçimi oluşturma bilmek için gözlem ve kurgu yapabilme becerisi gerektirir. Günümüz minyatür sanatında, konu seçimini sanatçının yapabilmesi kurgu bağlamındaki engeli ortadan kaldırırken biçimin yeniden ölçeklendirilmesine olanak sağlamıştır. Geleneksel minyatür sanatında daha çok kitap resmi boyutundaki tasvirlerin yerini günümüzde ise büyük ölçekli tasvirler almıştır (Resim 5).

Resim 5. Özcan Özcan. Madenci. (<http://birimza.com.tr/Galeri>)

Minyatür sanatında özgün üslubunu günümüze yansıtan ve zamana uyarlayan sanatçılardan birisi de Nusret Çolpan'dır. Yaptığı tasvirlerde topografik kent manzaralarından faydalanmış ve harita işaretlerini kullanmıştır. Sanatçı, aynı zamanda topografik minyatürlerde dairesel spiraller kullanarak çalışmalarında hareketlik sağlamıştır. Bu spiraller ile mekânda ve perspektif kurgusu oluşturarak derinlik sağlamıştır. Tasvirlerinde oluşturmuş olduğu bu kurgu onu çağdaşı olan sanatçılar arasına katarken özgünlükte sınır tanımayan üslubu çok dikkat çekicidir. Özgün tasarımları ile yeni meteforlar oluştururken gelenek ve günümüz arasında başarılı çalışmalar üretmiştir. Değişen beğenilere ve farklı yaklaşımlara ayak uyduran sanatçı, tasvirlerinde modern ve güçlü bir yorumlamalar yapmıştır (Resim 6).

Resim 6. Nusret Çolpan, Türkiye Minyatürü. (<http://ayferaytac.com/tum-makaleler>)

TİDSAD

Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of Turk & Islam World Social Studies

Yıl: 5, Sayı: 18, Eylül 2018, s. 246-256

Çolpan minyatürlerini, yaşamının son döneminde ve en zirvedeyken üretmiştir. Ayrıca tasvirleri çinide ve sıva üstünde kullanarak özgünlükte sınır tanımamıştır. Geleneksel üslupta küçük boyutta yapılan tasvirlerin aksine büyük boyutlu çalışmalarda yapan sanatçı eserlerini yeniden yorumlamıştır. Günümüzde minyatür sanatı, üslup ve ifade bakımından modern sanata yönelen fakat içerik bağlamında geleneksel minyatür sanatımızdan kopmayan bir yapıdadır; Yeni üslupların oluşması günümüz minyatür sanatı açısından olumlu bir gelişmedir. Bu gelişme sürecinde üretilen eserlerin nitelikli bir sanat eseri bir sanat eseri olmasının yanı sıra günümüz insanın beğenilerine de karşılması açısından ümit vericidir. Osmanlı minyatür sanatı ile geleneksel bağlarını koparmadan yeniden yorumlayan günümüz minyatür sanatçıları, gelişen dünyaya ve modern sanatın etkilerine de açıktır. Günümüzde minyatür sanatçısı, Osmanlı sanatçısına göre daha gerçekçi düşünerek modern dünyanın doğaüstü ve duyularla karşılanamayan felsefi bakış açısıyla yeniden şekillendirme gayretindedir. Böylece günümüz minyatür sanatçısının özgünlük oluşturma çabasını Osmanlı minyatür sanatçısıyla aynı doğrultuda düşünmek oldukça zordur. Günümüz sanatçısı kurgu ve biçimin temel ilkelerini sahip olma koşuluyla yeni dönemde yeni eserler üretecek ve bu, sanatçının sahip olduğu teknik bilgiyle öznel düşüncüyü birleştirerek onu başarıya ulaştıracaktır.

Resim 7. Taner Alakuş-Gül Koklayan Fatih

(<http://lebriz.com/pages/artist.aspx>)

Teknik bilgi ve öznel düşüncüyü en iyi yorumlayan günümüz minyatür sanatçılarından birisi de Taner Alakuş'tur. Sanatçı, geleneksel minyatür sanatını yeniden yorumlayarak özgün üslubunu estetik biçimlere dönüştürmüştür.

Taner Alakuş'un "Gül Koklayan Fatih" adlı eserinde figürü alışılmıştan daha yakın olarak

TİDSAD

Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi /The Journal of Turk & Islam World Social Studies

Yıl: 5, Sayı: 18, Eylül 2018, s. 246-256

betimlemiştir. Tasvirdeki motif zenginliği ve figürün rahat görünümü ile Osmanlı minyatür sanatında padişah portrecilerinden farklılaştıran üslupsal bir göstergedir. Osmanlı minyatür sanatında "yüce hükümdar" kavramına sadık kalmıştır. Figürün daha dolgun ve cüsseli, gösterilmesinin yanı sıra alışılmış parlak ve karşıt renklerin yerine daha pastel tonların kullanılmıştır (Resim 7).

SONUÇ

Günümüz Türk minyatür sanatında kavramsal kurguların oluştuğunu da görmek mümkündür. Bu kurgulamanın minyatür sanatında "barındırması gerektiği" düşünülen kriterlere bağlı kalmaksızın, farklı arayışlar içinde olduğunu söyleyebiliriz. Farklı arayışlarla ortaya çıkan biçimlerin özgün eserleri ortaya çıkmasında öncü olması açısından önemlidir...

Değişen dünya gelişen teknoloji sanatı ve kültürel, boyutu da değiştirmiştir. Geleneksel Türk Sanatları içerisinde minyatür sanatı, XVII. yüzyılın sonuna kadar bir saray sanatı iken günümüzde sanatçının özgün kimliğini ortaya çıkaran gündelik hayattan kopmayacak biçimde ve diğer sanat dallarının etkilerine açık olarak yapılmaktadır.

Minyatür kitap resmi olmaktan daha nitelikli ve birçok açıdan da batı resminden daha güçlü bir biçime sahiptir. Minyatür sanatında kullanılan malzemeler eski dönem malzemelerinden farklıdır. Türk resim sanatının oluşumuna katkı sağlayarak stilize edilmiş biçimler ve kuş bakışı görünüme sahip resimler modern sanatı etkileyen unsurlardır. Günümüz minyatür sanatçıları kendi tasarımlarını değişen ve gelişen teknoloji çerçevesinde üretmektedir.

KAYNAKLAR

- And, M. (2004). Osmanlı Tasvir Sanatı I, İstanbul, 134.
- Bağcı, S., Tanındı, Z., Çağman, F., Renda, G. (2006). Osmanlı Resim Sanatı, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Başkan, S. (2014). Başlangıcından Cumhuriyet Dönemine Kadar Türklerde Resim, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 47.
- Croix, H. - Tansey, R. G. (1987). Art Through the Ages, Harcourt Brace Javanovich Inc. New York.
- Ersoy, A.,S. (2006). Osmanlı Minyatür Tekniği, Ankara, 4.
- Grabar, O. (1988). İslam Sanatının Oluşumu (Çev.N.Yavuz) Hürriyet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Konak, R. (2013). İslam'da Tasvir Yasağı Sorunu ve Minyatür Sanatı, International Journal of Social Science, 6,1, 967-988.
- Mahir, B. (2005). Osmanlı Minyatür Sanatı. Kabalcı Yayınevi, 31, İstanbul.
- <http://www.turkishculture.org/traditional-arts/miniatures-563.htm>. Erişim Tarihi:14.02.2018
- https://www.metmuseum.org/art/.../Turkish_Minature_Paint. Erişim Tarihi:12.02.2018

<https://www.kultur.gov.tr/EN,98714/miniature-work.html>. Erişim Tarihi: 12.02.2018

<https://www.bl.uk/ebli/1983articles/pdf/article>. Erişim Tarihi: 15.02.2018

<http://lebriz.com/pages/artist.aspx>. Erişim Tarihi: 24.01.2018

<http://www.ktsv.com.tr/sanatkarlar>. Erişim Tarihi: 16.02.2018

<http://birimza.com.tr/Galeri>. Erişim Tarihi: 16.02.2018

<http://ayferaytac.com/tum-makaleler>. Erişim Tarihi: 17.02.2018